

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра педагогіки

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан гуманітарно-педагогічного факультету
Д. філолог. н., професор
В.Д. Шинкарук
« » . 2019 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО
на засідання кафедри педагогіки
Протокол № від « » . 2019 р.
Завідувач кафедри
Р.В. Сопівник

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Освітній рівень	Бакалавр
Галузь знань	0101 “Педагогічна освіта”
Спеціальність	015 “Професійна освіта”
Спеціалізація	
Факультет	гуманітарно-педагогічний
Розробник	Кучай Олександр Володимирович, доцент кафедри педагогіки, доктор педагогічних наук

1. Опис навчальної дисципліни ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітньо-кваліфікаційний рівень	бакалавр	
Напрямок підготовки	0101 “Педагогічна освіта”	
Спеціальність	7.01010401 “Професійна освіта”	
Спеціалізація		
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов’язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	1	
Семестр	2	
Лекційні заняття	30 год.	
Практичні, семінарські заняття	30 год.	
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	60 год.	
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4 год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Курс вступ до спеціальності є теоретичною основою підготовки студентів до майбутньої науково-педагогічної діяльності.

Мета курсу «Вступ до спеціальності»: забезпечити загальну теоретичну підготовку студентів, яка слугуватиме основою для їхньої наукової, практичної та педагогічної роботи.

Завдання вивчення дисципліни:

- опанування знаннями про педагогічні особливості студентського періоду життя людини;
- усвідомлення закономірностей професійного становлення та особистісного зростання майбутніх фахівців;
- вивчення аспектів навчання і виховання студентської молоді;
- усвідомлення особливостей науково-педагогічної діяльності та шляхів її опанування;
- сприяння професійному самовизначенню і набуття студентами професійно-педагогічної ідентичності;
- розвиток таких якостей особистості, що мають для майбутнього викладача професійне значення.

Студент, який вивчає курс вступ до спеціальності, мусить:

- опанувати систему педагогічних знань і набути практичних умінь аналізу й оцінки педагогічних явищ, які породжуються умовами навчально-виховного процесу у ЗВО;
- удосконалювати навички самостійної навчальної роботи, вміння опрацювати наукові літературні джерела;
- на основі самопізнання формувати власний стиль науково-педагогічної діяльності та професійного спілкування.

Зміст самостійної роботи з курсу «Вступ до спеціальності» спрямований на поглиблення теоретичних знань, розвиток самостійного мислення і набування вмінь опрацювання наукової літератури. Все це має сприяти професійному самовизначенню майбутніх викладачів.

Від слухачів вимагається:

1. Ведення тематичного словника.

2. Опрацювання літератури з кожної теми за формою, яка обирається самостійно (конспект, тези, план, таблиця, схема, висновки тощо і, з визначенням особистого ставлення до змісту роботи (за бажанням). Список рекомендованої літератури до кожної теми можна доповнити науковими працями, які слухач підібрав самостійно.

Доцільно порівнювати виклад (або зміст) матеріалу з певного питання в різних джерелах. Якщо наукові положення в них повторюються, можна лише анотувати статтю.

3. Висловити своє міркування щодо питань проблемного характеру, які подані до кожної теми. Вони спрямовані на усвідомлення актуальних проблем і пошук шляхів їх вирішення, загострення уваги на суперечностях, які залежать від конкретних умов педагогічного процесу і життєвих обставин.

4. Доцільно основний зміст кожної теми подати у вигляді таблиці або схеми, проаналізувати та доповнити запропоновані таблиці.

5. Виконати завдання на розвиток рефлексивних процесів, аналіз і оцінку власної навчально-професійної діяльності, визначення професійних рис своєї особистості.

Наприкінці опрацювання курсу важливо дати самооцінку якості його засвоєння загалом (або окремих тем). Доцільно поставити собі конкретну оцінку. До того ж обов'язково зазначити свої критерії оцінювання та що було зроблено, щоб відповідати їм.

Знати:

- специфічні особливості професійної діяльності педагога;
- вимоги до теоретичної та практичної роботи педагога;
- форми і методи проведення наукової студентської роботи;
- форми організації педагогічного навчання.

Уміти:

- самостійно працювати з бібліотечними каталогами та в інтернеті;
- працювати з першоджерелами (аналіз, конспектування);
- самостійно готувати реферативні роботи з оформленням наукового апарату;
- готувати до лабораторних та семінарських занять.

Компетентностями, якими повинен володіти здобувач після вивчення дисципліни є:

- Здатність до аналізу наукових та філософських поглядів на освітні та наукові процеси.
- Здатність працювати самостійно і автономно, виявляючи ініціативу та підприємливість

Види контролю:

Поточний контроль якості знань студентів здійснюється в усній і письмовій формах: конспектування, добір дидактичних матеріалів, аналіз і реферування науково-методичної й навчальної літератури при виконанні системи самостійних робіт з лекційного курсу; збір матеріалів для методичного портфеля, а також міні-опитування.

Модульний контроль – у вигляді письмових контрольних робіт (у тому числі тестових) як результат засвоєння основних тем і розділів у кожному модулі.

Підсумковий контроль – іспит у 1-му семестрі.

3. Програма та структура навчальної дисципліни

- повного терміну денної форми навчання

Навчальна програма

Змістовий модуль I. ОСНОВИ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТА У ЗВО.

Тема 1. Особливості студентської діяльності.

Анатомо-фізіологічні та психічні особливості студентів. Соціально- психологічна характеристика студентства. Дидактичні, соціально-психологічні та професійні труднощі студентів першого курсу.

Соціальний статус студента вищого навчального закладу. Характеристика студентів першого курсу за характером педагогічної спрямованості.

Нормативна законодавча база про права та обов'язки студентів. Права та обов'язки студентів-грінченківців. Кодекс студента Університету.

Студентська діяльність, її мета, особливості організації, засоби оптимізації. Студентська група як різновид соціально організованої групи людей. Етапи становлення студентської групи, особливості поведінки її членів.

Основні поняття теми: студент, вікові особливості студентів, студентство, соціальний статус

студента, права та обов'язки студента, студентська діяльність, студентська академічна група.

Тема 2. Організація навчання студента у закладі вищої освіти.

Навчальна діяльність студента як комунікативний процес. Мовленнєва діяльність, її види: аудіювання, говоріння, читання, письмо. Методи і прийоми роботи з інформацією. Слухання та його роль у комунікації. Види аудіювання: глобальне, докладне, критичне.

Усне мовлення, його види та форми. Способи взаємодії між учасниками спілкування: монолог, діалог, полілог. Формування навичок слухання (аудіювання), читання, конспектування та вмінь робити інші тематичні виписки. Форми й види усного та писемного мовлення. Спілкування з аудиторією під час публічних виступів. Особливості підготовки, структури, оформлення доповіді, виступу, дискусії, диспуту. Читання, його роль у навчальній діяльності студентів. Види читання. Види опрацювання літературних джерел: виписки, план, тези, конспект. Письмові творчі роботи. Загальні вимоги щодо змісту, структури, оформлення есе, реферату.

Вимоги щодо оформлення списку літературних джерел.

Основні поняття теми: комунікація, аудіювання, говоріння, читання, письмо, усне та писемне мовлення, монолог, діалог, полілог, доповідь, виписки, план, тези, конспект, есе, реферат, список літературних джерел.

Тема 3. Роль команди в організації навчання студента.

Командна взаємодія як потужний навчальний і творчий потенціал. Студентська академічна група, її структура. Правила ефективної взаємодії в групі. Шляхи формування успішної команди та забезпечення її ефективної діяльності.

Основні поняття теми: команда, командна взаємодія, студентська академічна група, групове рішення, проектне завдання, лідер.

Змістовий модуль II. ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ.

Тема 4. Сутність і особливості педагогічної діяльності вчителя.

Виникнення і становлення педагогічної діяльності. Непрофесійна педагогічна діяльність. Педагогічна діяльність як професія. Педагог, спектр педагогічної професії.

Основні компоненти професійно-педагогічної діяльності: мета, суб'єкт, об'єкт, результат діяльності. Особливості педагогічної діяльності. Види професійної педагогічної діяльності – викладання, виховання, класне керівництво, позашкільна, методична, науково-дослідна, організаторська, управлінська робота, професійне самовдосконалення. Основні функції педагогічної професії.

Творчий характер педагогічної діяльності. Сучасні вимоги до педагогічної діяльності.

Основні поняття теми: педагогічна діяльність, непрофесійна та професійна педагогічна діяльність, педагог, вчитель.

Тема 5. Загальноосвітній заклад як основне місце професійної діяльності вчителя.

Загальноосвітній навчальний заклад як основне місце професійної діяльності вчителя. Основні нормативно-правові документи, які визначають завдання, зміст та організацію навчально-виховного процесу в загальноосвітніх закладах. Завдання загальноосвітніх навчальних закладів. Професійні права та обов'язки педагогів. Права та обов'язки учнів.

Школа першого ступеня – початкова ланка загальної середньої освіти України та її роль у національному відродженні.

Особливості роботи вчителя початкових класів з молодшими школярами. Основні функції вчителя початкових класів, вихователя групи продовженого дня, заступника з навчально-виховної роботи, директора загальноосвітнього навчального закладу.

Можливості професійного росту педагога в системі освіти.

Професійна компетентність, педагогічна майстерність і шляхи оволодіння нею.

Основні поняття теми: загальна середня освіта, загальноосвітній навчальний заклад.

Тема 6. Педагогічна культура вчителя.

Соціальна значущість педагогічної культури. Педагогічна культура як частина загальнолюдської культури.

Гуманістичний тип педагогічної культури, її цінності. Основні характеристики особистісно-орієнтованої педагогічної культури.

Основні складові педагогічної культури: гуманістична педагогічна позиція та особистісні якості, професійні знання та культура, педагогічне мислення, професійні вміння та творчий характер педагогічної діяльності, саморегуляція особистості.

Рівні педагогічної культури – високий, середній, низький, їх характеристика.

Професіограма майбутнього вчителя. Професіограма вчителя початкової школи. Функції, педагогічна діагностика, конкурентноспроможність.

Основні поняття теми: культура, педагогічна культура, складові педагогічної культури, рівні педагогічної культури.

Тема 7. Педагогічна етика і такт вчителя.

Педагогічна етика вчителя.

Поняття педагогічного такту. Погляди педагогів на педагогічний такт. Сутність педагогічного такту та його основні ознаки. Поради щодо оволодіння педагогічним тактом молодому вчителю.

Основні поняття теми: педагогічна етика, педагогічний такт.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. ОСНОВИ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТА У ЗВО												
Тема 1. Особливості студентської діяльності.		6	6			10	22					
Тема 2. Організація навчання студента у закладі вищої освіти.		4	6			10	20					
Тема 3. Роль команди в організації навчання студента.		4	6			8	18					
Разом за змістовим модулем 1		14	18			28	60					
Змістовий модуль 2. ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ												
Тема 4. Сутність і особливості педагогічної діяльності вчителя.		4	8			8	20					
Тема 5. Загальноосвітній заклад як основне місце професійної діяльності вчителя.		4	7			8	19					
Тема 6. Педагогічна культура вчителя.		4	6			8	18					
Тема 7. Педагогічна етика і такт вчителя.		4	6			8	18					
Разом за змістовим модулем 2		16	27			32	75					
Усього годин		30	45			60	135					

4. Теми семінарських занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.		

5. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Адаптація здобувачів вищої освіти	2
2.	Організація навчального процесу за кредитно-модульною системою.	2
3	Основні форми організації навчання у ЗВО	2
4	Організація роботи студента в інформаційному середовищі Університету.	4
5.	Саморозвиток і самовдосконалення студентів.	4
6	Соціальна роль вчителя, його функції.	4
7	Педагогічна професія і особистість вчителя. Педагогічна культура та розвиток педагогічних здібностей майбутнього педагога. Форми спілкування	4
8	Вимоги до особистості вчителя.	4
9	Імідж сучасного вчителя.	4
	РАЗОМ	30

6. Теми лабораторних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин

7. Методи навчання

1. Методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності.
3. Методи контролю і самоконтролю в навчання.

8. Методи контролю

Поточний контроль якості знань студентів здійснюється в усній і письмовій формах: конспектування, добір дидактичних матеріалів, аналіз і реферування науково-методичної й навчальної літератури при виконанні системи самостійних робіт з лекційного курсу; збір матеріалів для методичного портфеля, а також міні-опитування.

Модульний контроль – у вигляді письмових контрольних робіт (у тому числі тестових) як результат засвоєння основних тем і розділів у кожному модулі.

Підсумковий контроль – іспит у 2-му семестрі.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота							Сума
Змістовий модуль № 1			Змістовий модуль № 2				
Т. 1	Т. 2	Т. 3	Т. 4	Т. 5	Т. 6	Т. 7	100
13	13	13	13	13	13	12	

Т. 1, Т. 2, ... Т. 7 – теми змістових модулів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	Для заліку
90 – 100	A	Відмінно	зараховано
82 – 89	B	Добре	
74 – 81	C	Задовільно	
64 – 73	D		
60 – 63	E		
35 – 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Для визначення рейтингу студента (слухачів) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи R (до 70 балів):
 $R_{\text{дис}} = R_{\text{пр}} + R_{\text{ат}}$.

10. Методичне забезпечення

1. Носенко Т.І. Вступ до спеціальності: Навч. посіб. Для спец-ті «Інформатика». – К.: КМПУ імені Б.Д.Грінченка, 2008. – 84 с.
2. Мазоха Д. С. На шляху до педагогічної майстерності (Вступ до спеціальності); Навчальний посібник / Д. С. Мазоха. – Київ : Центр навчальної літератури, 2005. – 168 с.

11. Рекомендована література

- основна:

3. Закон України «Про вищу освіту» : станом на 1 лип. 2014 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> – Назва з екрану.
4. Мазоха Д. С. На шляху до педагогічної майстерності (Вступ до спеціальності); Навчальний посібник / Д. С. Мазоха. – Київ : Центр навчальної літератури, 2005. – 168 с.
5. Сухомлинський В. О. Сто порад учителям / В. О. Сухомлинський. – К. : Радянська школа,

1988. – 304 с.
6. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / М. М. Фіцула. – К. : «Академвидав», 2006. – 352 с.
 7. Я – студент : навч. посіб. / [Огнев'юк В.О., Жильцов О.Б., Караман С.О. та ін. ; за заг. ред. Огнев'юка В.О.]. – 4-те вид., зі змінами. – К. : Київ. унт ім. Б. Грінченка, 2014. - 278 с.Режим доступу : http://elibrary.kubg.edu.ua/3852/1/V_O_%20Ogneviuk%20_O_B_%20Zhylytsov_S_O_Karaman_KUBG.pdf –

Додаткова

1. Волинець К. І. Вступ до спеціальності: початкова освіта. Модуль 2 : навч. посіб. / К. І. Волинець, О. М. Ващенко, Т. В. Кравченко. – Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2011. – 148 с.
2. Гончаренко С. Український педагогічний словник / С. Гончаренко. – К. : Либідь, 1997. – 376 с.
3. Кан-Калик В. А. Учителю о педагогическом общении / В. А. Кан-Калик. – М. : 1987. – 190 с.
4. Карнеги Д. Как завоевывать друзей и оказывать влияние на людей / Дейл Карнеги. –М. : Прогресс, 2010. – 180 с.
5. Педагогічна майстерність: підручник / І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос та ін. за ред. І.А. Зязюна. - 2-ге вид., доп.і переробл. – К. : Вища школа, 2004. – 422 с.
6. Фіцула М. М. Вступ до педагогічної професії: навч.посіб. для студентів вищих педагогічних закладів освіти / М. М. Фіцула. – 2-е вид. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. – 136 с.
7. Чернявская А. П. Педагогическая техника в работе учителя / А.П. Чернявская. – М. : Центр «Педагогический поиск», 2001. – 176 с.

12. Інформаційний ресурс

Інтернет, презентації, плакати, портрети видатних педагогів, першоджерела (твори видатних педагогів).